

Studiehandledning

Vuxnas lärande i teori och praktik

Att förstå och skapa förutsättningar för vuxnas lärande i olika sammanhang (7.5 hp)

PEG106

Höstterminen 2023

Kursansvarig: Mattias Stjernqvist

Kontaktuppgifter

Kursansvarig

Mattias Stjernqvist (mattias.stjernqvist@edu.su.se)

Kursadministration

Lotta Engcrantz (lotta.engcrantz@edu.su.se)

Lärare

Malgorzata Malec Rawinski (malgosia.malec-rawinski@edu.su.se)

Mattias Stjernqvist (mattias.stjernqvist@edu.su.se)

Camilla Thunborg (camilla.thunborg@edu.su.se)

Athena

Lärplattformen *Athena* används i kursen för information kring uppgifter och eventuella schemaförändringar. Se därför till att du har ett användarnamn och lösenord för Athena innan du börjar kursen. All löpande information kommer att publiceras under "Anslag" som du hittar genom att klicka på "Översikt" i menyraden. Om du behöver hjälp eller får problem med Athena kontaktar du i första hand lotta.engcrantz@edu.su.se.

Institutionen för pedagogik och didaktik

Stockholms universitet

Institutionen för pedagogik
och didaktik

106 91 Stockholm

Besöksadress:

Frescativägen 54
www.edu.su.se

Telefon: 08-16 20 00 (vxl)

Kursens innehåll och upplägg

Kursen utgår från teorier om vuxnas lärande och fokuserar didaktiska implikationer för undervisning av vuxna i olika lärmiljöer. Den fokuserar även ramar och villkor för vuxnas lärande i olika sammanhang. Kursen ger teoretisk underbyggnad för praktisknära tillämpning i relation till ett vuxenpedagogiskt förhållningssätt. Kursen är upplagd på fyra heldagar av föreläsningar och seminarieworkshops. Den individuella examinationsuppgiften ges redan vid kursens början och är ett levande dokument som växer fram efter kursens gång.

Observera att seminarieworkshoparna är obligatoriska och kräver skriftlig komplettering vid frånvaro. Kompletteringsuppgifter kommer att finnas tillgängliga på Athena efter respektive seminarium. Det finns ingen särskild deadline för inlämningen av kompletteringar, men om du vill ha dina kurspoäng registrerade i samband med det ordinarie examinationstillfället så bör du lämna in dem i god tid innan betygssättning.

Tors 02 november

10–12 **Kursintro + Föreläsning 1** (Mattias): "Vuxenutbildningens olika former och villkor".

13–15 **Föreläsning 2** (Malgosia): "Vuxnas lärande – teorier, villkor och implikationer".

15:30–16:30 **Seminarieworkshop 1** (Mattias Gr 1, Malgosia Gr 2)

Förberedelser inför seminarieworkshop 1:

- Läs Fejes et al. (2020, kapitel 1–3, 5–8).
- Ta del av Föreläsning 1.
- Fundera över förväntningar och eget fokus till examinationsuppgiften.

Fre 17 november

09–12 **Seminarieworkshop 2** (Mattias Gr 1, Malgosia Gr 2).

Förberedelser inför seminarieworkshop 2:

- Läs Merriam & Bierema (2014, kapitel 5–6, 12) + Fejes et al. (2020, kapitel 9) + Alheit (2009, PDF tillgänglig på Athena).
- Ta del av Föreläsning 2.
- Fundera över och skissa ner svar (behöver inte vara utförliga och renskrivna) på ett antal diskussionsfrågor som läggs upp på Athena.
- Börja arbeta på examinationsuppgiften genom att formulera ett eget praktiskt exempel på potentiellt problematiskt och särskilt intresseväckande fiktiv eller verklig undervisningssituation i det fokuserade utbildningssammanhanget.

Under seminarieworkshop 2 diskuteras teori och diskussionsfrågorna i smågrupper. Dessutom görs muntliga analyser av var och ens medhavda praktikexempel i smågrupperna genom att testa olika teorier och begrepp.

13–15 **Föreläsning 3** (Camilla): "Vuxendidaktik och ett vuxenpedagogiskt förhållningssätt".

Fre 01 december

10–13 **Seminarieworkshop 3** (Mattias Gr 1, Malgosia Gr 2).

Förberedelser inför seminarieworkshop 3:

- Läs Larsson (2013) + Fejes et al. (2020, kapitel 10, 12–13).
- Ta del av Föreläsning 3.
- Fundera över och skissa ner svar (behöver inte vara utförliga och renskrivna) på ett antal diskussionsfrågor som läggs upp på Athena.
- Utveckla din skiss på examinationsuppgiften med beskrivning av det egna praktiska exemplet med tanke på didaktiska begrepp och ett vuxenpedagogiskt förhållningssätt – hur framträder dilemman, knepigheter och utmaningar på nya sätt nu? Vilken roll spelar de institutionella ramarna? Välj också ut en särskild lärteori att fördjupa dig i.

Under seminarieworkshop 3 diskuteras vuxendidaktik och diskussionsfrågorna i smågrupper. Dessutom görs i smågrupperna muntliga analyser av var och ens medhavda praktikexempel genom att testa olika didaktiska synsätt och pröva gentemot sin fördjupade teori.

14–15 **Föreläsning 4a** (Mattias): "Valbar fördjupning: Vux/yrkes".

15–16 **Föreläsning 4b** (Mattias): "Valbar fördjupning: Folkbildningen".

Tis 19 dec

10–12 **Seminarieworkshop 4** i seminariegrupperna (Mattias Gr 1, Malgosia Gr 2).

Förberedelser inför seminarieworkshop 4:

- Fördjupning Vux/yrkes: Läs Fejes et al. (2020, kapitel 2–3, 14–16) + frivillig fördjupningslit. t.ex. Skolforskningsinstitutet (2019), SOU (2020:33), SOU (2018:71) + Ta del av Föreläsning 4a.
- Fördjupning Folkbildningen: Läs Fejes et al. (2020, kapitel 4–6) + frivillig fördjupningslit. t.ex. Bucken-Knapp, Fakih & Spehar (2018), Hill & Schoug (2020) + Ta del av Föreläsning 4b.
- Skriv igenom ett skiss- och stolpartat utkast på examinationsuppgiften och gör det tillgängligt för en peer-läsare + övriga i smågruppen på Athena. Förbered enkel Powerpointpresentation. Var dessutom peer-läsare på en kurskamrats utkast och förbered feedback och frågor.
Inlämning utkast: senast tis 12 dec, kl 23:59.

Under seminarieworkshop 4 presenteras utkasterna på examinationsuppgiften muntligt och med hjälp av Powerpoint för övriga i smågruppen. Här får var och en frågor och förslag av sin peer-läsare gällande uppgiften, samt möjlighet att diskutera denna i smågruppen.

13–16 **Seminarieworkshop 4 forts.** Redovisningar fortsättning. Avslutande reflektioner i storgrupp.

INLÄMNING EXAMINATIONSUPPGIFT – senast fre 12 januari 2024, kl 18.

Förväntade studieresultat

För godkänt betyg på kursen ska studenten kunna:

- redogöra för och diskutera olika teorier om vuxnas lärande,
- redogöra för och diskutera ramar och villkor för vuxnas lärande inom olika organisationer där vuxenutbildning ges,
- analysera praktiska didaktiska situationer och identifiera problem och lösningar i relation till vuxnas lärande med hjälp av teorier om vuxnas lärande och dess villkor,
- värdera gjorda analyser och reflektera i relation till ett vuxenpedagogiskt förhållningssätt.

Examination och betygsättning

Kursen examineras genom en individuell skriftlig hemtentamen som lämnas in på Athena senast den 12 januari 2024 kl. 18.00. Uppgiften presenteras i det följande.

Examinationsuppgiften

Den individuella hemtentamen skall utformas som en skriftlig rapport om ca 7 sidor (max 2800 ord, 1.5 radavstånd, Times New Roman, stl 12), exkl. försättsblad och referenslista.

Innehållet

- beskriver ett vuxenpedagogiskt sammanhang samt dess särskilda ramar (inledning, ca 1s),
- beskriver några teoretiska begrepp utifrån någon teori om vuxnas lärande (teori, ca 1s),
- beskriver en didaktisk, potentiellt problematiskt och särskilt intresseväckande fiktiv eller verklig situation i det fokuserade utbildningssammanhanget (praktiskt exempel, ca 1s),
- analyserar situationen utifrån lärandets villkor, processer eller utfall (analys, ca 2s), samt
- diskuterar analysen i relation till didaktiska implikationer och ett vuxenpedagogiskt förhållningssätt, samt till utbildningssammanhangets institutionella ramar (diskussion, ca 2s).

- Referenslista tillfogas.

Betyg och betygskriterier

Stockholms universitet använder en sjugradig betygsskala. *A* är det högsta godkända betyget och *E* är det lägsta. Underkända betyg är *F* och *Fx*. Betyget *F* innebär omexamination och betyget *Fx* komplettering (en gång inom en vecka). Följande prestationer krävs för respektive betyg:

Studenten

- redogör för teori och begrepp, och vilka villkor som följer av dessa,
- analyserar en vuxendidaktisk situation och identifierar dess särskilda ramar, med hjälp av teorier om vuxnas lärande,
- värderar analysen utifrån ett vuxenpedagogiskt förhållningssätt, samt
- använder referenser minst till de obligatoriska kursböckerna, samt hanterar akademiska formalia,

på ett sätt som sammantaget är

A: Utmärkt, korrekt (förstått litteratur), rimligt (trovärdig analys) och stringent (sammanhängande)

B: Mycket bra, i huvudsak korrekt, rimligt och stringent

C: Bra, korrekt, rimligt och stringent, med smärre brister

D: Tillfredsställande, korrekt, rimligt och stringent, med brister

E: Tillräckligt, korrekt och rimligt, med brister

Fx: Otillräckligt, visar inte på de förmågor som motsvarar kriterierna för ett godkänt betyg, men som genom en komplettering motsvarande en vecka bedöms kunna nå ett godkänt betyg.

F: Helt otillräckligt, varken korrekt eller rimligt.

Omexamination

Om du inte lämnar in den individuella examinationen vid det ordinarie examinationstillfället eller om du får ett underkänt betyg (och inte blir godkänd vid en eventuell komplettering) så har du möjlighet att examineras vid ett omexaminationstillfälle. Tidpunkt för det första omexaminationstillfället är inlämning senast den 8 mars kl. 18.00. Om du vill skriva en omexamination efter detta tillfälle ska du kontakta kursansvarig. Vid Stockholms universitet finns inga begränsningar för hur många omexaminationer man får skriva.

Plagiering

Det är givetvis tillåtet att citera andra källor, men såväl direkta citat som indirekta referat måste alltid vara försedda med korrekta och fullständiga referensuppgifter. Att kopiera eller skriva av ett kortare eller längre avsnitt och ange sig själv som författare till texten är förbjudet. Det betraktas som plagiat. Man får inte heller kopiera sina egna texter som man fått godkända i andra kurser, sk. självplagiat. Ett exempel på plagiat är att ordagrant eller nästan ordagrant skriva av en text (detta innefattar även delar av en text och enstaka meningar) och inte ange varifrån detta kommer. Plagiat kan även anses vara fallet om du använder andras text så att du får den att framstå som din egen. Andras text kan exempelvis utgöras av kurslitteratur och/eller texter du funnit på nätet eller en studiekamrats hemtentamen. Plagiat betraktas som ett grundläggande brott, inte enbart mot en etablerad forskningsetisk kod, utan även mot ett allmänt förhållningssätt vad gäller egna och andras texter. Plagiat är otillåtet fusk och blir alltid föremål för ett disciplinärende, som kan leda till avstängning. Vid SU kontrolleras texterna mot en databas.

Fusk

Som student vid Stockholms universitet ansvarar du för din egen utbildning. Som en del i ditt ansvar ingår att känna till de regler som finns för studier, examination och för att vistas i lokaler och utnyttja resurser. Enligt de regler som gäller för universitetet får disciplinära åtgärder bland annat vidtas mot student som:

- med otillåtna hjälpmedel eller på annat sätt försöker vilseleda vid prov eller när en studieprestation annars ska bedömas,
- stör eller hindrar undervisning, prov eller annan verksamhet inom ramen för utbildningen.

Disciplinärenden behandlas i Stockholms universitets disciplinnämnd. Påföljden kan bli varning eller avstängning för en tid av 1–6 månader. Information om Stockholms universitets regler för examination och disciplinärenden finns på Stockholms universitets webbsida www.su.se/regelboken. Lärare är skyldig att anmäla grundad misstanke om fusk till rektor.

Kursvärdering

Kursen utvärderas genom en digital enkät som blir tillgänglig vid kursens slut.

Kurslitteratur

Obligatorisk kurslitteratur

- Alheit, P. (2018). Biographical learning – within the lifelong learning discourse. I K. Illeris (Red.), *Contemporary Theories of Learning: Learning Theorists...in Their Own Words* (ss. 153–165). Routledge. (PDF tillgänglig på Athena).
- Fejes, A., Muhrman, K. & Nyström, S. (red.) (2020). *Om vuxenutbildning och vuxnas studier*. Studentlitteratur. (375)
- Larsson, S. (2013). *Vuxendidaktik: fjorton tankelinjer i forskningen om vuxnas lärande*. 1. utg. Natur & kultur. (243)
- Merriam, S. H. & Bierema, L. L. (2014). *Adult Learning. Linking Theory and Practice*. Jossey-Bass. (280)

Valbar kurslitteratur inför fördjupande examinationsuppgift

- Bucken-Knapp, G., Fakih, Z., & Spehar, A. (2019). Talking about Integration: The Voices of Syrian Refugees Taking Part in Introduction Programmes for Integration into Swedish Society. *International Migration*, 57, 221–234.
- Granberg, O., & Ohlsson, J. (Red.) (2021). *Kollektivt lärande* (2 uppl.). Studentlitteratur.
- Hill, N., & Schoug, A. (Red.) (2020). *Lärande i civilsamhället*. Trinambai.
- Nilsson, P., Wallo, A., Rönnqvist, D & Davidson, B. (2018). *Human Resource Development – Att utveckla medarbetare och organisationer* (2 uppl.). Studentlitteratur.
- Pedagogisk forskning i Sverige*, 21, Nr. 3–4. Temanummer om Pedagogik i arbetslivet, 2016.
- Skolforskningsinstitutet (2019). *Individanpassad vuxenutbildning – med fokus på digitala verktyg*. SOU 2018:71. *En andra och en annan chans – ett komvux i tiden* (ss. 109–126, 373–396).
- SOU 2020:33. *Gemensamt ansvar – en modell för planering och dimensionering av gymnasial utbildning. Betänkande av Utredningen om planering och dimensionering av komvux och gymnasieskola* (ss. 129–143, 179–186, 250–251, 290–300, 408–415).
- Thunborg, C., Bron, A., & Edström, E. (2013). Motives, commitment and student identity in higher education – experiences of non-traditional students in Sweden. *Studies in the education of adults*, 45, 177–193.

Texter att bearbeta under seminarier kan tillkomma.

Stöd i dina studier

Vid Stockholms universitet finns också möjlighet att, utöver den ordinarie undervisningen, få extra stöd i sina studier.

Studie-och språkverkstaden

Vid Studie-och språkverkstaden på Stockholms universitet kan du bl. a få hjälp med studieteknik och akademiskt skrivande. Studie-och språkverkstaden erbjuder både föreläsningar, seminarier och personlig handledning. Information om tjänster och kontaktuppgifter hittar du via följande adress <https://www.su.se/utbildning/studera-vid-universitetet/studie-och-spr%C3%A5kverkstaden>

Studera med funktionsnedsättning

Om du har en dokumenterad funktionsnedsättning, t.ex. dyslexi, har du möjlighet att få särskilt pedagogiskt stöd. Exempel på stödinsatser kan vara anteckningshjälp, talböcker, förlängd tentamenstid eller teckenspråkstolkning. Du ansöker om särskilt pedagogiskt stöd hos Studentstöd på Stockholms universitet

<https://www.su.se/utbildning/studera-vid-universitetet/studera-med-funktionsneds%C3%A4ttnng>.

Därefter kan det utfärdas ett intyg som gäller för studier på universitetet.

Det är ditt ansvar som student att innan kursen börjar kontakta studievägledarna vid Institutionen för pedagogik och didaktik på e-post adressen studievagledare@edu.su.se. Studievägledare kommer i sin tur att kontakta kursansvarig om vilket stöd du behöver.